

כיצד פרק שני יבמות

כב.

עין משפט גר מצוה

ל' א מ"י פ"א מהל'
אישות הלכה ו סמג
לחון קי טושי"ע אה"ע
סימן טו עט"י י:
ל' ב מ"י ש"ס וטושי"ע
שם עט"י ד:
ל' ג מ"י ש"ס וטושי"ע
שם עט"י טו:

ב' ד מ"י ש"ס וטושי"ע שם:
מ"א ה מ"י פ"ד מהל'
אישורי ביאה הלכה
יב טושי"ע י"ד סימן רטט
עט"י ח:
ג' ו טושי"ע שם עט"י
ח:

ג' ז מ"י פ"ג מהלכות
עדות הלכה ו טושי"ע
ח"מ סימן לג עט"י יא
וטושי"ע י"ד סימן רטט
עט"י ח:

ג' ח מ"י ש"ס ופ"ד
מהל' אישורי ביאה
הלכה יא טושי"ע שם:
ג' ט מ"י פ"א מהל'
יבוס הלכה ו סמג
עשין נא ולחון קא טור
ש"ע אה"ע סימן קמ עט"י
ח:

ג' י מ"י ש"ס הל' ג
טושי"ע ש"ס קטו
עט"י ז:

ג' י"א מ"י פ"ה מהלכות
ממרים הל' ט טור
ש"ע י"ד סימן רמא עט"י
ח:

ג' י"ב מ"י ש"ס ופ"ה
מהל' יבוס הלכה ד
טושי"ע אה"ע סימן קטו
עט"י ז:

ג' י"ג מ"י פ"א מהלכות
יבוס הלכה ו טור
ש"ע אה"ע סימן קמ עט"י
ח:

תוספות ישנים

מעידין לכתלה ומ"ש
מעריכות. ופי' הקונט'
לדקמן אמרי' נשא אחותו
מן האם יוצא והכא אמרי'
מעידין לכתלה. ומימה
לשני שנה ונשא דגבי עדות
לא שייך ה"א טעמא דשמח
יאמרו בלאו מקדושה
חמורה לקדושה קלה ולהכי
מעידין אצל גבי עדות יוצא
שלא יאמרו בלאו מקדושה
חמורה לקדושה קלה. וי"ל
דקא בעי משום דאמרינן
לקמן (א') טעמא משום
דלמי לחלוףי וחסן כן היה
לנו לגזור בעדות כמו
ערוה: יבוס מפטר פטר.
מדאמרינן לקמן וכן אין לו
ענין עליו ואיירי הכא
תלמודא כחלו ידע הדרשא
לקמן אע"ג דלקמן קאמר
מכל מקום לאמרי' מאי כן
דקך התלמוד בכמה
מקומות:

שניות דרבי חייה יש להן הפסק או לא. תימה ללעיל תנא דכלת
כן זנו אסורה עד סוף כל הדורות ודומה לכ"ש בת כן
זנו עד סוף כל הדורות שהן קורבי עולמו ולא מחמת קדושין וי"ל
דכלת כן זנו יש (ה) לאוסרו שהן בני ירושה ושכיחא גביה אצל בת
בני צניס לאו בת ירושה היא ולא
שכיחא גביה:

ערוה אצל מבורה. תימה ללעיל
קאמר דטעמא דגריס שלא
יאמרו זאלו מקדושה כו' והכא משמע
טעמא משום דאמרי' לאיחלופי בישראל
כדפי' בקונטרס וכן צפ' נושאין (לקמן
דף טז: וס) משמע דטעמא משום
איחלופי גבי בני יודן אמתא
איסתחורו שרא להו רב אחא בר יעקב
למינסב נשי דהדי וקאמר מן האם
ולא מן האב כולי עלמא לא פליגי
דאסור מן האב ולא מן האם כולי
עלמא לא פליגי דמותר כי פליגי מן
האב ומן האם ואי משום שמא יאמרו
אמאי שרי התם מן האב ומן האם
אזל אי משום איחלופי ניחא דכיון
דאיכא נמי זד אז לא אחי לאיחלופי
דכתיב אז שדי להו וממרים (ה) אין להם
קורבת אז דכתיב ורמתם סוסים
וזמתם ולא שייך למיגזר אטו ישראל
ויש לומר דהני תרי טעמי זריכין
דבקורבת אז שהיו אסורין קודמיה לא
שייך טעמא לאיחלופי שהכל יודעים
דרחמנא אפקריה לזרעיה כגון אשת
אביו לרבי עקיבא ואחות אביו לרבי
אליעזר דאמר צפ' ד' מיתות (סנהדרין
דף נח.) על כן יעוצ איש את אביו ואת
אמו ר' אליעזר אומר אחות אביו ור"ע
אומר אשת אביו הוי טעמא שלא
יאמרו כו' אצל אשת אביו לרבי
אליעזר ואחות אביו לרבי עקיבא שרי
דלא משום שמא יאמרו איכא ולא
משום איחלופי איכא אצל עדות שמנד
אש שלא היו אסורות קודמיה לא לאסור
משום איחלופי דמשום שמא יאמרו
ליכא והא דאמר בפרק ד' מיתות (ג')
(ס) נשא אחותו מן האם יוצא היינו
משום איחלופי דשמא יאמרו ליכא שלא
היו נאסרות בגיטות ומן האב יקיים
דמשום איחלופי ליכא צדד אז
כדפרישית והיינו טעמא נמי דאמר
אחין מן האם לא יעידו לכתלה
דלמא אחי לאיחלופי אצל מן האב
יעידו לכתלה: **ב"י** שיש ר' אה מ"מ
זוקק אשת אחיו. בגמרא מפרש
לאמרי' ממזר וא"ת מרישא שמעינן לה
בת ישראל לנתיב וממזר דחוללת ולא
ממייצמת ויש לומר דמי מהתם הוי
אמינא כששניהם ממזרים אצל כשאחיו
המת כשר אין אחיו ממזר זוקק אשתו:
פשיטא אחיו הוא. תימה אמאי
פשיטא ליה הא אינטרין

שפיר לאשמעינן דמייצבי כריתות הוי
אחיו ולא ממעטינן ליה למי שיש
אישות לאצין זה כדפריך לקמן
לשנוי דאינטרין משום דהוי ילפינן אחיה
דלא נימא דילף אחיה מבני יעקב דלא
דבר פשיטא דזוקק נמי ליבוס ומשני
דפריך ואחיו הוא לכל דבר דהיינו
לירשו וליטעמא לו פשיטא כיון דזוקק
ליבוס לא פסולין אף כאן
מיוקק

הנך תרתי דדמיין להדי כחדא חשיב להו
והא שיתסרי והא מכל מקום לדידי חזוין לן
דכתיבן לאיסורא אמר ליה וליטעמך אי
הוה כתיב להיותרא מי הוות סמכת עלייהו
דמר בריה דרבנא מי חתים עלייהו השתא
נמי דכתיב לאיסורא לאו מר בריה דרבנא
חתים עלייהו תני דבי רבי חייה "שלישי
שבבנו ושבתו יושבבן אשתו ושבתת
אשתו שניה רביעיה שבחמיו ושבתתו
שניה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא למעלה
דקחשיב לה לאשתו ומאי שנא למטה דלא
קחשיב לה לאשתו דאיסורא מכה
אשתו קא אתי חשיב לה למטה דאיסורא
לאו מכה אשתו קאתי לא קחשיב לה והא
[א] בן אשתו ובת אשתו דאיסורא מכה אשתו
קאתי ולא חשיב לה איידי דתנא שלשה
דורות למטה [ב] ידידה ולא חשבה תנא נמי ג'
דורות למטה ידידה ולא חשבה א"ל רב אשי
לרב כהנא ישניות דבי רבי חייה יש להן
הפסק או אין להם הפסק ת"ש דאמר רב ד'
נשים יש להם הפסק ותו לא דלמא כי קאמר
רב לההיא מתניתא ת"ש שלישי רביעיה
שלישי ורביעיה אין טפי לא דלמא משלישי
ואילך מרביעיה ואילך אמר ליה רבא לרב
נחמן חזי מר האי מרבנן דאתא ממערבא
ואמר בעו במערבא גזרו שניות בגרים או לא
גזרו שניות בגרים אמר ליה השתא ומה ערוה
גופה ה"א לאו שלא יאמרו באין מקדושה
חמורה לקדושה קלה לא גזרו בהו רבנן
ישניות מובעיא אמר רב נחמן גרים הוואיל
ואתו לידן נימא בהו מלתא אחין מן האם לא
יעידו ואם העידו עדותן עדות אחין מן האב
מעידין לכתחלה ואימור אמר אפילו אחין
מן האם נמי מעידין לכתחלה ומ"ש מעריות
ערוה לכל מסורה (ה) עדות לבית דין מסורה
ה' הוגר שנתגייר כקמן שגולד דמי: **בתנ"י**
במי שיש לו אח מכל מקום זוקק את אשת
אחיו ליבוס ואחיו הוא לכל דבר חוץ ממי
שיש לו אח מן השפחה ומן העובדת כוכבים
'מי שיש לו בן מכל מקום פוטור אשת אביו מן
היבוס ידחייב על מכתו ועל קללתו ובגו לכל
דבר ידחייב ממי שיש לו בן מן השפחה ומן
העובדת כוכבים: **ג'מ'** מכל מקום לאתויי מאי
אמר רב יהודה ב' לאתויי ממזר פשיטא אחיו
הוא מהו דתימא לילף א' אחיה אחיה מבני
יעקב מה להלן כשרין ולא פסולין אף כאן
כשרין ולא פסולין קמ"ל (ז) ואימא הכי נמי
כיון דלענין יבוס מייפטר נפטר

הנך תרתי דדמיין להדי כחדא חשיב להו
והא שיתסרי והא מכל מקום לדידי חזוין לן
דכתיבן לאיסורא אמר ליה וליטעמך אי
הוה כתיב להיותרא מי הוות סמכת עלייהו
דמר בריה דרבנא מי חתים עלייהו השתא
נמי דכתיב לאיסורא לאו מר בריה דרבנא
חתים עלייהו תני דבי רבי חייה "שלישי
שבבנו ושבתו יושבבן אשתו ושבתת
אשתו שניה רביעיה שבחמיו ושבתתו
שניה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא למעלה
דקחשיב לה לאשתו ומאי שנא למטה דלא
קחשיב לה לאשתו דאיסורא מכה אשתו
קאתי ולא חשיב לה איידי דתנא שלשה
דורות למטה [ב] ידידה ולא חשבה תנא נמי ג'
דורות למטה ידידה ולא חשבה א"ל רב אשי
לרב כהנא ישניות דבי רבי חייה יש להן
הפסק או אין להם הפסק ת"ש דאמר רב ד'
נשים יש להם הפסק ותו לא דלמא כי קאמר
רב לההיא מתניתא ת"ש שלישי רביעיה
שלישי ורביעיה אין טפי לא דלמא משלישי
ואילך מרביעיה ואילך אמר ליה רבא לרב
נחמן חזי מר האי מרבנן דאתא ממערבא
ואמר בעו במערבא גזרו שניות בגרים או לא
גזרו שניות בגרים אמר ליה השתא ומה ערוה
גופה ה"א לאו שלא יאמרו באין מקדושה
חמורה לקדושה קלה לא גזרו בהו רבנן
ישניות מובעיא אמר רב נחמן גרים הוואיל
ואתו לידן נימא בהו מלתא אחין מן האם לא
יעידו ואם העידו עדותן עדות אחין מן האב
מעידין לכתחלה ואימור אמר אפילו אחין
מן האם נמי מעידין לכתחלה ומ"ש מעריות
ערוה לכל מסורה (ה) עדות לבית דין מסורה
ה' הוגר שנתגייר כקמן שגולד דמי: **בתנ"י**
במי שיש לו אח מכל מקום זוקק את אשת
אחיו ליבוס ואחיו הוא לכל דבר חוץ ממי
שיש לו אח מן השפחה ומן העובדת כוכבים
'מי שיש לו בן מכל מקום פוטור אשת אביו מן
היבוס ידחייב על מכתו ועל קללתו ובגו לכל
דבר ידחייב ממי שיש לו בן מן השפחה ומן
העובדת כוכבים: **ג'מ'** מכל מקום לאתויי מאי
אמר רב יהודה ב' לאתויי ממזר פשיטא אחיו
הוא מהו דתימא לילף א' אחיה אחיה מבני
יעקב מה להלן כשרין ולא פסולין אף כאן
כשרין ולא פסולין קמ"ל (ז) ואימא הכי נמי
כיון דלענין יבוס מייפטר נפטר

הנך תרתי דדמיין להדי. אשת אחי אבי האב ואחות אבי האב שהן זד
אחיה דאב ולמטה ידידה ערוה: שלישי צנצנו. בת כן זנו דלא בת
זנו ערוה: ושבתו. בת כן בתו שהרי בת בתו ערוה הלכך בת
כן בתו שניה וכן בת כן בתה של אשתו או בת כן בתה: רביעי
שבתו. דור רביעי שבתו היינו
אם אש חמיו והוא דור רביעי לאשתו
ואשתו בכלל: ושבתו. אם אש
חמותו: שניה. דאש חמיו ואש
חמותו ערוה שהן בכלל אשה ובת זנה
אשה ובת זנה הלכך חמיו) שניה: מאי
שנא למעלה. דקרי לאש חמיו
ואש חמיו שבתו רביעי וקא חשיב
לאשתו בחוספנא דדרי: ומאי שנא
למטה. דקרי לבת כן זנו דור שלישי
ולא חשיב אשתו דמהו רביעי: לאו
מכה אשמו קאתי. אלא מכה ידידה
דצנצנו מאנוסה עסקינן: להאי
מסניסא. הא דקתני לעיל(ה) מה הן
שניות זנהיא איירי רב ואמר ארבע
יש להן הפסק(ה) ותו לא אצל בהנך דר'
חייה איכא: פ"ט. דמני שניות דר'
חייה שלישי צנצנו ורביעי שבתו ותו
לא אלמא יש להם הפסק: בגרים.
גזרו שניות שאם היה גר נשוי אש חמו
יוצא: מקדושה חמורה. שהעובדי
כוכבים מזהרין על העריות: לא
[ב] שם למטה ידידה כו'
למטה ידידה. י"ב גירסת
הרמב"ם להפך איירי דמי
כו' למטה ידידה כו' למטה
ידידה:

גליון הש"ס
גמ' הוואיל ואתו לידן.
שבת פא ע"ב ופ"ז:

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה שניות וכו'
לאוסרה יותר שהן בני
ירושא:

הגהות הגר"א
[א] גמ' כן אשתו ובת
אשתו. י"ב ג' הרמב"ם זנו
ובתו דאסורה כו' ופי'
מכה כו' שכל זד מינה
אסור (ועמ"ש רבינו
באה"ע סימן טו פ"ק ג):
[ב] שם למטה ידידה כו'
למטה ידידה. י"ב גירסת
הרמב"ם להפך איירי דמי
כו' למטה ידידה כו' למטה
ידידה:

מוסף רש"י
אחיה אחיה מבני
יעקב. כי ישבו אחיה,
שם עשר אחיה בני אביו
(לעיל ז"ל).

מפרש: ואחיו לכל דבר. מפרש בגמ' (ה)
שפחה ועובדת כוכבים ולדה כמות
ובתרה אזיל כדילף בגמ' (ז): על מכה
ועל קללתו. אם הכה או קלל את
אביו חייב מיתה: **ג'מ'** מדלענין יבוס
מייפטר. את אשת אביו מייבוס פוטור
כגון אם היה לו בן ממזר ונשא
אשה ומת ולא ילדה לו פטורה מן
היבוס בשביל הממזר בן צעלה
כדילף לקמן(ז) בן אין לו עיין עליו:
מיוקק

(דף כג.) לרבי יוסף בר יהודה ואימא למי שיש
אישות לאצין זה למעוטי חייבי כריתות וי"ל
לשנוי דאינטרין משום דהוי ילפינן אחיה
דלא נימא דילף אחיה מבני יעקב דלא
דבר פשיטא דזוקק נמי ליבוס ומשני
דפריך ואחיו הוא לכל דבר דהיינו
לירשו וליטעמא לו פשיטא כיון דזוקק
ליבוס לא פסולין אף כאן
מיוקק